

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului nu este actualizată conform recomandărilor instituțiilor europene. Actualele prevederi ale legii creează situații paradoxale care subminează posibilitatea de exprimare a voinței suverane a poporului român.

Comisia europeană pentru democrație prin drept, cunoscută și ca Comisia de la Veneția, a adoptat, la cea de-a 19-a reuniune a Consiliului pentru alegeri democratice și la a 70-a Sesiune plenară a Comisiei de la Veneția, „Codul de bune practici în materie de referendum”. În martie 2007 acest cod a devenit un instrument de referință pentru statele membre ale Consiliului Europei în materie de organizare și desfășurare a referendumului.

România, care este stat membru al Consiliului Europei din 1993, nu a modificat încă legea privind organizarea și desfășurarea referendumului în concordanță cu recomandările din „Codul bunelor practici în materie de referendum”. Bineînțeles că aceste coduri adoptate de la Comisia de la Veneția au caracter de recomandare pentru statele membre.

Astfel, la punctul 7 din „Codul bunelor practici în materie de referendum” identificăm recomandările Comisiei cu privire la cvorum:

„Nu se recomandă următoarele:

a. un cvorum (prag, procentaj minimal) de participare, întrucât îi asimilează pe cei care se abțin cu partizanii votului negativ;

b. un cvorum de aprobare (acceptarea de către un procentaj minimal din numărul alegătorilor înscriși), întrucât riscă să creeze o situație politică dificilă în cazul când proiectul este adoptat cu o majoritate simplă, inferioară însă cvorumului (pragului) necesar.”

Codurile adoptate de Comisia de la Veneția au caracter de recomandare pentru că prevăd principii generale, care nu țin cont întotdeauna de anumite elemente specifice țărilor membre. De exemplu, în țările baltice există anumite probleme specifice cu minoritățile naționale care îi împiedică să elimine complet cvorumul în cazul referendumului.

În România nu există motive întemeiate pentru care cvorumul să nu fie eliminat în privința referendumului. România a avut deja două referendumuri unde voința suverană a poporului român a fost deturnată existența cvorumului, asimilând persoanele care se abțin cu partizanii votului negativ și promovând forme de boicot.

Mai mult, în România există o problemă deosebită cu numărul mare de persoane care se află în străinătate. Acest număr, care conform datelor statistice se ridică la peste 3 milioane de persoane fac și mai dificilă atingerea cvorumului de 50% plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente. Este adevărat că aceste persoane din străinătate își pot exprima votul, dar având în vedere distanțele mari pe care trebuie să le acopere pentru a-l exprima, de obicei nu votează.

În aceste condiții impunerea unui cvorum de peste jumătate din numărul persoanelor înscrise în listele electorale devine extrem de restrictivă, iar șansele ca un referendum să fie valid sunt minime, mai ales dacă unele formațiuni boicotează respectivul referendum.

Am decis totuși să impunem un cvorum de validare de 30% plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente pentru revizuirea Constituției României.

De asemenea, consider necesară menținerea unui referendum de jumătate plus unul din persoanele înscrise în listele electorale permanente pentru referendumurile locale, unde există mai multe orgolii personale și anumite probleme care trebuie rezolvate la nivel local cu o participare cât mai mare din partea locuitorilor din respectivele localități.

Adoptarea prezentei propuneri legislative va crea un cadru normativ echilibrat și prin care preluăm în dreptul intern recomandările principalei instituții care monitorizează democrația în Europa.

Inițiator,
Senator Trifon Belacurencu

